

Bemutatómunka- Reflexió

A földrajzos szaktárgyi tanítási gyakorlatomat két osztályban egyszerre teljesítettem. A „bemutatóórám” a 7.a osztályban végeztem el, 26 fővel. A diákokat még a koronavírus miatti veszélyhelyzet kihirdetése előtt elkezdtem tanítani, igaz csak 2 órát sikerült nekik megtartanom. Azonban az előhospitálások alkalmával már sikerült őket személyesen is megismernem. Kiderült számomra, hogy az osztály nagy része igen szorgalmas, mély érdeklődéssel és elköteleződéssel a földrajz iránt. Ez egy-egy szorgalmi feladat javítása közben is nyilvánvalóvá vált számomra itt, a távoktatás idejekor.

A tanítást Amerika földrajza című témakörrel kezdtem meg, és a „bemutatóórám” a témakör összefoglaló órájára esett. Mivel szinte ez egész témakört én tanítottam a gyerekeknek, (kivéve az egyetemi tanítási szünet alatt kimaradt pár órát) így könnyebbség volt számomra egy összefoglaló tanórát összeállítanom, hiszen jól láttam, mi az a fejlesztésre váró terület, ahol szükséges még gyakorlás és a sokkal logikusabb rendszerezés. Az óra célja így a témakör ideje alatt megszerzett tudás, Amerika természet- és társadalomföldrajzi jellemzőinek átisméltése volt. A diákok visszajelzése alapján a tananyag összegzése, a folyamatok és az összefüggések letisztázása sikeresnek tekinthető. Véleményük szerint (külön öröm volt számomra, hogy minden diák bővebben is leírta tapasztalatait az óráról) a lényeg megragadása által mélyebben, alaposabban áttudták ismételni Amerika földrajzát.

Az összefoglaló óra elején egy rövid, digitális kompetenciák fejlesztésére szolgáló, internetes feladat megoldását adtam nekik. A feladat Amerika természetföldrajzához kapcsolódott. Egy-egy nagytáj helyét kellett a térképen megtalálniuk, és a megfelelő helyre „behúzniuk”. A feladatot a diákok a wordwall felületén tudták teljesíteni. A távoktatás elején találtam rá a wordwall nevű internetes oldalra, és azóta többször is adtam innen feladatokat a gyerekeknek, így nem volt számukra új, hogy ezen a felületen kell dolgozniuk. Számomra a wordwall egy igen praktikus, játékos, gyakorló oldalnak tűnt, ahol a tanárok maguk tudnak különböző feladatokat összeállítani különböző tantárgyakhoz, témakörökhöz, témákhoz kapcsolódóan. Egyik nagy előnye a wordwall-nak, hogy a tanár látja, melyik diák (név szerint) hányszor töltötte ki a feladatot, milyen eredménnyel, és mennyi idő alatt. Így tudtam, hogy a diákok valóban megcsinálták a feladatot és az eredményeik a valósághoz közel álltak/álltattak. Ezen okokból kifolyólag az összefoglaló órán is szükségét éreztem egy wordwall feladat kiadásának.

Az eredményeik alapján azt láttam, hogy a legtöbb diák hibátlanul dolgozott, valamint hogy 1 és 3 perc között szinte mindenki megoldotta a feladatot. Ez azért is jó visszajelzés számomra, mert így látom hogy a térképen nagy valószínűséggel önmaguktól dolgoztak, nem pedig egyesével rákeresve egy-egy nagytáj elhelyezkedésére, hiszen ahhoz talán több időre lett volna szükségük. Fontosnak tartom, hogy a diákok tisztában legyenek az alapvető tájak földrajzi elhelyezkedésével, még így az otthontanulás időszakában is. Így azonban nehezebbnek éreztem, hogy a diákok rávegyék magukat az atlasz kinyitására, a térkép nézegetésére. Ezen feladat által mind a térképolvasási képesség fejlesztése, mind a térszemléletet elmélyítésére lehetőségük adódott, mindezt pedig interneten, egy ellenőrizhető felületen keresztül.

Az összefoglaló óra második feladataként az Andokkal kapcsolatos kérdésekre kellett választ adniuk. A diákoknak itt már akadtak problémáik. Volt, aki az éghajlathoz trópusit írt, mondván, hogy ott is végighúzódnak az Andok. Volt, aki a kialakulásához csak annyit írt, hogy vulkanizmus. Valószínűleg a tanóráról megmaradt számára, hogy vulkáni tevékenység is jellemző a területre. Itt a visszajelzés során egyénenként is külön kiemeltem, hogy a probléma, és mi lett volna a jó válasz.

A következő feladat az igazságtábla kitöltése volt. A diákoknak, itt a már megtanult éghajlati jellemzők mentén kellett maguktól egy-egy tájat megkeresniük. Ez szintén a térképolvasási képesség fejlődését eredményezte. A diákoknak leginkább a magassággal változó éghajlati rubrikák kitöltése ment könnyebben, mind a trópusi, mind a mérsékelt övezethez kapcsolódóan. Ez a feladat továbbá fejlesztette a diákok táblázatkezelési kompetenciáit is. A feladathoz kapcsolódóan válaszolniuk kellett egy kérdésre is, mely így hangzott: „Milyen időjárási különlegességről tanultál a mérsékelt övezeti monszunéghajlathoz kapcsolódóan? Fejtsd ki, hogy mire gondoltál!”. Válaszaikban a diákok a hurrikánokról írtak. Ehhez kapcsolódóan volt olyan diák, aki az egyéni visszajelzés során, azt írta, számára a hurrikánok keltették fel igazán a figyelmét a témához kapcsolódóan, mivel így részletesebben, pontosabban is megtudta ismerni a kialakulásukat, jellemzőiket.

A harmadik feladat egy összehasonlító táblázat kitöltése volt. A diákoknak az Amerikai Egyesült Államok és Brazília földrajzi elhelyezkedését, gazdasági fejlődését kellett összehasonlítaniuk. A táblázat kitöltése során az internetről kellett képeket keresniük, amelyen jól látható módon be lehet határolni az Amerikai Egyesült Államok és Brazília elhelyezkedését a Földön. Itt a diákoknak az internet segítségével kellett keresniük/kutakodniuk. Ezt a feladatrészt a diákok sikeresen megoldották. Sokan még egyénileg is írtak plusz jellemzést a terület még pontosabb lehatárolásához. Megemlítették, hogy az észak- vagy a dél-amerikai

kontinensen található e az adott ország. A feladat többi részénél a diákok a korábban megszerzett tudásuk alapján tudták megválaszolni a kérdéseket. A gazdasági fejlődést elősegítő tényezők felsorolása nem okozott különösebb problémát nekik, hiszen itt szabadon gondolkodhattak, sok jó válasz közül tudtak válogatni. A tankönyvi ismereteik, a korábbi tanórákhoz belinkelt videók megnézése, a saját korábbi tudásuk összevetése, konklúziók levonása által sok jó válasz született. Rio de Janeiro városához kapcsolódóan sokan írták a turizmust, a 2016-os olimpiát, a Megváltó Jézus szobrot, a tengerpartot, a Rioi karnevált, mint a gazdasági fejlődést elősegítő tényezőket. Továbbá sokan írtak hasonló választ arra a kérdésre is, vajon miért látogatja olyan sok turista Brazíliát. A diákok egyéni visszajelzései során gyakran olvastam azt is, hogy számukra az egyik legérdekesebb tananyagrészt az volt, amikor „közelebbről” is megismerték, hogy Latin-Amerika valójában milyen sokszínű. Sok diák írta, hogy a témakör alatt átformálódott a gondolkodása a dél-amerikai kontinensről. Úgy fogalmazták meg, hogy ezek után nem csak a szegénység, és a sok banán fog beugrani nekik, hanem az is, hogy a dél-amerikai országok képesek a jelentős fejlődésre, rengeteg a rendelkezésükre álló ásványkincs, nyersanyagforrás, valamint, hogy turistaként is érdemes egy ilyen területet célpontként kitűzni, hiszen olyan természetföldrajzi látványosságokkal találkozhatnak, melyek a világon egyedülállóak.

A táblázat kitöltése során a diákok olyan új összefüggéseket tudtak átismételni, megszerezni, melyek a témakörben előkerültek. Így például a fejlett technológia és a kutatás-termelékenység növelése közötti összefüggés, valamint a nagyhatalommá válás (Amerikai Egyesült Államok) és a feltörekvő gazdaság (Brazília), mint az új folyamatok átismétlése.

Az összehasonlító táblázat egyik részfeladata a koordináta rendszerhez kapcsolódott. A diákoknak a megadott koordináták alapján kellett egy-egy várost meghatározniuk. Azért tartottam fontosnak, hogy a diákok az összefoglaló óra alatt szintén gyakorolják ezt is, mivel a korábbi kettő személyes kontakt órán már tapasztaltam, hogy a diákok egy részének még problémát okoz a városok pontos meghatározása a koordináta rendszerben. A táblázat kitöltése során sajnos megint azt tapasztaltam, hogy néhány diáknak még nehézséget okoz egy-egy város felismerése a koordináták alapján. San Francisco városát sokan New Yorkkal, vagy egyéb más városokkal keverték össze, ami arra enged következtetni, hogy a diákokkal sokat kell még gyakoroltatni, mind a városok megtalálását, mind pedig a városok meghatározását a koordináta rendszerben.

A diákok utolsó feladata egy választható empátiagyakorlat teljesítése volt. A diákoknak vagy egy észak-amerikai farmer családban, vagy egy dél-amerikai ültetvényes családban kellett

elképzelniük az életüket. Ez a feladat különböző eredményeket szült. Tartalmilag nem volt probléma a feladatokkal, azonban sok diák nem tudta reálisan beleképzelni magát az élethelyzetbe. Sokszor nem is egyes szám első személyben írtak. Azonban volt olyan diák, aki szabadjára engedte a fantáziáját, és így nagyszerű megoldása született. Úgy érzem, több órán is lehet a diákokkal hasonló empátiafeladatokat készíttetni, hiszen ez a feladat is, mint sok más, pusztán gyakorlás kérdése.

Összességében úgy gondolom sikerült megvalósítani az óra elején kitűzött célokat, mind a tartalmi elemek átismétlése által, mind a különböző kompetenciák fejlesztése által. A diákok feladatait kijavítva lehetőségem volt arra is, hogy a Classroom felületén, ahol az egész távoktatás zajlik, egyéneknél, személyes üzenetben visszatudjak számukra jelezni. Ezek alapján minden diáknak tudtam írni, hogy mik voltak a hibás válaszok, hol lehetett volna még fejlődni, pontosítani, jobban átgondolni a megoldásokat, tudtam segítséget adni számukra, valamint tudtam írni nekik, hogy mely feladatmegoldások voltak teljesen jók, kinek hol van az erőssége, és a fejleszteni szükséges „területe”. A diákok pedig szintén visszatudtak jelezni a válaszaikra. Így egyfajta online kommunikáció tudott kialakulni köztünk, melyre a Classroom felülete igazán alkalmas is, hiszen egy viszonylag gyorsabb, gördülékenyebb, kötetlenebb diskurzus tudott kialakulni, mint akár email-en keresztül.

Számomra pozitív csalódás volt, hogy a távoktatási rendszerben (a kezdeti nehézségeket leszámítva) gördülékenyen tudtak haladni a tanítási folyamatok. Ehhez nagyban hozzájárult a Classroom felülete, mely szerintem igazán megnyerő egy virtuális osztályterem létrehozására. Itt minden diák látja az aktuális híreket, könnyű hozzáférést biztosítva így a feladatok megoldásához, feltöltéséhez, megtekintéséhez is. A Classroom felületén volt alkalmam a gyerekekkel kipróbálni a Google Űrlap használatát, youtube videók beszúrását, képek megjelenítését, munkafüzet feladatok kiadását, Google Dokumentumba való házi feladat beadását, wordwall feladat belinkelését, levél írását, beszúrt táblázatok kitöltését kérni tőlük. Úgy érzem, hogy a távoktatási, online tanítási gyakorlatom teljesítése lehetőséget adott arra, hogy egy teljesen új módszer, egy még kiforratlan rendszerben fejlődhessek, mind tanári szerepben, mind szakmódszertanban, mind digitális kompetenciák elsajátítása során. Hiszen biztos vagyok benne, hogy néhány internetes felületet a diákok jobban tudtak használni, mint én. Azonban számomra ez a fajta kihívás megerősített abban, hogy hol szükséges még fejlődnöm, s ehhez a gyerekek gyakori visszajelzései is elengedhetetlenek voltak. Az ő kedvességük és türelmük (határidők betartása, sok szuper feladatmegoldás) sokat lendített azon, hogy én is minden egyes tanórára újult erővel tudjak felkészülni, és még kreatívabb feladatokat

próbáljak meg kitalálni számukra. Biztos vagyok benne, hogy a hosszú tanítási gyakorlatom során még több digitális eszközt és feladatot fogok bevinni a tanórákra ezután. Hiszen elengedhetetlen, hogy a mai gyorsan fejlődő technológiai világban az internet nyújtotta lehetőségek ne legyenek kellő mértékben kihasználva, legyen szó akár egy-egy feladatról is.